

Esej

Krizový management

**Dopady pandemické krize na pojištění
pohledávek**

Odhad globálního indexu insolvenčí od společnosti Euler Hermes (2020) vzrostl mezi lety 2019–2021 kvůli pandemii covidu-19 a s tím spojenými opatřeními o rekordních 35 %. V České republice by mělo jít o nárůst zhruba 33 %. Celosvětový průměr globálního indexu insolvenčí zvyšovaly hlavně Spojené státy americké, kde se index měl zvýšit o 57 % - v USA totiž, na rozdíl například od České republiky, nebyla státní podpora pro firmy v době pandemie tak vysoká (World economic forum, 2020). V České republice se oproti tomu dá čekat, vzhledem k tomu, že predikce nárůstu insolvenčí firem je nižší než například ve zmíněných Spojených státech amerických, budou se s nimi české (či v České republice působící) firmy pravděpodobně potýkat o to déle (Patria, 2021).

Jedním z nástrojů, jak se zajistit proti zvyšující se nejistotě v oblasti platebních schopností firem, které často právě končí insolvenčí, je pojištění pohledávek. Toho kvůli obavám a strachu z budoucnosti využívají finanční manažeři v dobách nastávajících ekonomických krizí častěji než v dobách ekonomického růstu, aby se zajistily proti případné platební neschopnosti firem, kterým dodávají své zboží či služby (Witte, 2021).

Řízení pohledávek je ovšem nejen důležitou činností finančního manažera, ale i obecně podnikatelské činnosti v jakékoliv době, nejen v době finanční krize.

Jednou z velkých chyb, které se finanční manažeři hlavně menších firem ovšem stále často dopouštějí je, že pojišťují pohledávky až pokud je riziko natolik velké a reálné, že by mohla platební neschopnost odběratelské společnosti ohrozit finanční stabilitu firmy vlastní. V případě ekonomické konjunktury (a v případě, že není firma anticyklická či cyklicky neutrální) mají totiž pojišťovny pohledávek zcela jiné podmínky a výhody. Pojištění pohledávek navíc nemusí sloužit pouze jako ochrana před platební neschopností odběratele, ale může pomoci stabilizovat cash-flow, často také zvyšuje bonitu pro bankovní či jiné finanční instituce, může sloužit jako jedno z kritérií pro výběr odběratele, zvyšuje prestiž v očích jiných firem, či naopak může, pokud je to žádoucí, odradit firmy, které mají s platební schopností potíže.

V době ekonomické konjunktury má také pojišťovna zpravidla volnější pravidla pro upisování pojistných limitů. Výše těchto limitů právě bývá nejčastěji spolu s výší pojistného jedním z nejčastějších důvodů, proč si firmy své pohledávky nepojišťují. Pojišťovny pohledávek totiž často nenabízí krytí celé částky, ale pouze určitého limitu na základě analýzy a následného ratingu dané odběratelské firmy. Vystavený rating, od kterého se pak odvíjí nabídnutá výše krytí je tvořen za pomoci velmi podrobných a robustních kreditních modelů doplněných o informace nejen z veřejných, ale i často soukromých rejstříků a zdrojů, které mají pojišťovny k dispozici. Zajímavostí pak může být, že pojišťovny občas nabízí pro pojištění vůči finančně naprosto zdravé firmě limity menší, než jaké jim kreditní model dovolí, aby firma, která se chce pojistit, získala pocit, že nějaké riziko existuje a

pojišťovnu pohledávek potřebuje. Někteří finanční manažeři navíc také pojišťovny pohledávek využívali pouze pro analýzu finanční stability a za poměrně malý poplatek, který činil pouze náklady pojišťovny na prověření, takhle dostali často jasné informace o tom, zdali je potenciální odběratel finančně stabilní a zdravý, nebo hrozí nějaké vyšší riziko jeho platební neschopnosti.

Existují ovšem i další negativní stránky pojištění pohledávek jako je třeba nekvalitní vymáhání pohledávek pojišťovnami. Pojistné plnění totiž často představuje kolem 80 % výše limitu a zbytek záleží na úspěšnosti vymáhání (Böhm, 2009).

Nejzásadnějším negativem je pak samozřejmě výše pojistného, která snižuje zisk z provedených obchodů. Na druhou stranu jeden ze dvou základních principů v přístupu k financím od Inky Neumaierové a Ivana Neumaiera (2002): je „*Bezpečná koruna má mnohem větší hodnotu než riziková koruna*“.

S trochou nadsázky by tak šlo říct, že finanční manažeři by si možná měli častěji uvědomovat, že za bezpečnou korunu s vyšší hodnotou se občas vyplatí si připlatit a začít častěji využívat možností pojištění pohledávek a výhod s tím spojených v jakékoliv době.

Zdroje:

Tištěné publikace:

Böhm, A. (2009). *Pojištění pohledávek v mezinárodním obchodě*. Praha, Česko: Professional Publishing.

Neumaierová, I. & Neumaier, I. (2002). *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. Praha, Česko: Grada Publishing.

Vozňáková, I. (2008). *Ekonomika podniku*. Ostrava, Česko: VŠB – Technická univerzita Ostrava

Elektronické zdroje:

e15.cz Redakce (tazatel), & Witte, Ch. (dotazovaný). (2021, 11. února). Počítáme s tím, že problémy firem teprve přijdou, říká šéf pojišťovny Credendo. E15.

Dostupné také z: <https://www.e15.cz/byznys/e15-a-byznys/pocitame-s-tim-ze-problemy-firem-teprve-prijdou-rika-sef-pojistovny-credendo-1377799>

Euler Hermes (2020, 6. července). *Calm before the storm: Covid-19 and the business insolvency time bomb*. [vid 17.5.2021]. Dostupné z:

https://www.eulerhermes.com/en_global/news-insights/economic-insights/Calm-before-the-storm-Covid19-and-the-business-insolvency-time-bomb.html

Patria.cz (2021, 9. duben). *Čtyři grafy o tom, proč se americká ekonomika asi vzpamatuje rychleji než ta evropská*. [vid 18.5.2021]. Dostupné z:

<https://www.patria.cz/zpravodajstvi/4646905/ctyri-grafy-o-tom-proc-se-americka-ekonomika-asi-vzpamatuje-rychleji-nez-ta-evropska.html>

World economic forum (2020, 12. prosince). *For a true economic recovery, small businesses will need more support*. [vid 17.5.2021]. Dostupné z:

<https://www.weforum.org/agenda/2020/12/small-businesses-will-need-more-support-for-covid-recovery>